

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: Två gamla i Svenskult
 Uppteckningsår: 1939 Född år i Väckelsång

Uppteckningen rör

Stöpfung och utkastning

Stöpfung	s.	1.
Utkastning	"	3.

Album K. 22

ACC. N.R. **6143**

Landskap: Småland
 Härad: Konga
 Socken: Väckelsång
 Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Adress: Boaryd, Väckelsång
 Berättat av: Emma Magnusson
 Född år: Stenshult Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

/

Stöpning.

Stöpning i vatten av smält metall, såsom silver eller bly, är ej känt i trakten, åtminstone har ej anträffats några personer, som kunnat berätta om sådant. Någon sorts stöpning i spädomsyfte, såsom för att utlösa kommande händelser, känner man ej heller till.

Men ett slags stöpning har man redan på, en stöpning med glödande kol. Denna stöpning skedde för sjukdom. Handlingen kallades "stöpa över den sjuke". Det var en egendomlig sjukdom man stöpte för, man kallade det att man

Skriv endast på denna sida!

Album N. 22.

6143

ACC. N:R.

Landskap: Småland
 Härad: Konga
 Socken: Väckelsång
 Uppteckningsår: 1959

Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Adress: Boaryd, Väckelsång
 Berättat av: Emma Magnusson
 Född år: Svenskult, Väckelsång

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

2

hade "blett lefen" (ibland uttalas det som "läiten"). Man hade väkat ut för någon ting, så "man gick i hängslade i kändi sej vacker redit sjuka eller redit krya". För att denna "konstia sjuka" skulle drivas ur kroppen gjorde den sjuke "stöpas röva" med eld.

Över den sjuke hölls ett fat med vatten, och genom hålet i en brödkaka släppte man tre "glöva" (eldglöder) ner i vatten. Genom glödernas olika främning i vatten har man kunnat säga "va då omna beket sej fast".

Om man läst något också, vet man sig bestämt.

Skriv endast på denna sida!

6143

ACC. N:R.

Landskap: Småland
 Härad: Konga
 Socken: Väckelsång
 Uppteckningsår: 1959

Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Adress: Boaryd, Väckelsång
 Berättat av: Mathilde Kindblad
 Född år 1870 Fosaskul, Väckelsång

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

5

Utkastning.

Bruket att kasta ut eller gräva ner en del saker för att "få boti" för irakad sjukdom eller för att freds sig mot sjukdom känner man något till om.

Det kunde finnas sådana ställen där det rej var bra att gå. Man kunde där "kauka ut fö nä", "bli nesatt" eller "konstia", t. ex. bli nervös eller sinnes- sjuk. Sådana sjukdomar skulle "lotas på" där man irakat ut för dem. Man borde "söka boten där en fautt roten".

Om man hade reda på platsen, då skulle man där kasta ut

6143

ACC. N:R.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
 Socken: Väckelsång Berättat av: Mathilda Kindblad
 Uppteckningsår: 1939 Född år: 1880 Boaryd, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

eller gräva mer ren gräng och något från den sjuke. Det skulle vara av klippta naglar och hår, som man sagit bakom öronen på den sjuke. Ibland kallar man detta "att offra för sjukas".

Skulle man råkat ofreda de underjordiska vättarna, då skulle man kasta ut en del saker "för rå gollandars må som". Det man "satte ut" till vättarna skulle vara nio saker av olika slag, såsom ren gräng, naglar och hår, malt, mjöl och olika sorters säd. Detta skulle bäras

6143

ACC. N:R.

Landskap: Småland
 Härad: Konga
 Socken: Väckelsång
 Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Fabian Karlsson
 Adress: Boaryd, Väckelsång
 Berättat av: Mathilda Kinbladh
 Född år: 1870, Svensk, Väckelsång

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

5.

Ut norr om stugan till en plats,
 som varken sol eller måne kunde
 skina på. Det skulle ske på en
 torsdagskväll. Man hade också en sam-
 sa av läsas vid tillfället.

Hade man fått sjukdomen "kaulla"
 (frossa), då skulle man kasta ut aska
 på ett berg, en naken berghäll kalled
 "hall". Tidigt en torsdagmorgon innan
 solen kom upp skulle den sjuke ta
 ett kår med aska och gå till berget.
 Han borde vara fastande och hålla
 sig tyst, om han skulle få bot.
 På det bara berget sådde han ut askan

ACC. N:R. **6143**

Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Karlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång Berättat av: Mathilda Kindblad
Uppteckningsår: 1939 Född år 1870 Boensked, Väckelsång

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

bakom sig. Han fick rejse sig om.
Där askan slängdes ut skulle han
saga: "Håå saur ja baart ming
kauulla, nåå denne saarsæen vååå
opp, vell ja ha ming kauulla lebak."
(Hår sår jag bort min frossa, men når
detta utsådet våker upp, så vill jag
hava min frossa tillbaka.) Den sjuke
visste ju beståmt, at det, av sådant
utsåde, aldrig kom at våka upp något.
Han har möjligen haft den tron, at
sjukdomen frossa vållats av något
bergvæsen, så at askan juist därför
skulle kastes ut på ett berg.

Skriv endast på denna sida!